

TELEGRAFUL ROMANU.

Nº 67. ANULU XV.

Telegraful ese de doue ori pe septembra : 10^a și Dumineacă. — Prenumeratunii se face în Sabiu la expediția foiește pe afara la c. r. postă cu haină gală prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețul prenúmeratuniei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ur pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

Escential Sea Présantitulu Archiepiscopu și Metropolitu Andrei Br. de Siauguna a sositu eri pre la 1³/₄ ore după amedi in mijlocul nostru, din caletori'a Sea dela bâile de cura a le Mehadi.

Adunarea generală a Asociatiunei.

Clusiu 15 Augustu.

Siedint'a a dôu'a se incepe pre la 11 ore inainte de amedi cu celirea și verificarea protocoului. Dupa finirea acestora presedintele face cunoșcute adunări, ca a sositu dôu' de pesie telegrafice, un'a dela Rvdis. D. Timoteiu Cipariu, alt'a dela presedintele societății literarie Eliade, din București. Ambre saluta Asociatiunea tranna. Cetirea de pesielor se facu intre aplausele adunării. Se pasiesce acum, la propunerea Dr. Ratiu ca Adunarea sa responda la aceste de pesie, — la alegerea unei comisjuni pentru compunerea responsului, constatația din propunetoriu, Simeonu Balintu și vicarul Coroianu. Se cere din partea unui membru (Huz'a) cetirea numelor membrilor, ceea ce se indreptă insa pâna la reportarea comisjunei insarcinate cu verificarea membrilor vechi și celor noi ietriti. La ordinea dilei era cetirea disertatiunilor. Si asia se da celire unui operatu alu Dlu Vajda, voluminos și cuprinditoriu de totu felul de lucruri in treusulu. Nu voim a ne atinge nici catu de zelul nedisputabilu alu Dlu disertatoriu, insa lumea si-are specialitățile ei, pre care unu muritoriu nu le pote invinge in asemenea mera. De aceea disertatiunea, carea in multe părți semenă a didactica poporala se atingea de lucruri, cari apartinu de sfera pedagogiloru seu de a altoru rami de sciencia, cu multa esperintia inzestrati, de barbatii, carii au scrisu asupr'a astorul felu de teme eu diecenii inainte. Disertatiunea parasea a une-orca, caracterul seu si de didactica si trecea pre aren'a unui articulu de combatere a unoru si a altoru pareri, chiaru si este in diuarie stinca cu mare focu. Acăst'a pre lângă aceea ca nu si are locul acolo, e o necuvintita, pentru ea combandu densulu in fati'a adunării parerile mese in publicu, contrariul seu sta desarmatu in fati'a publicului disertatoriului, elu nui pote sa impoviseze o contradisertatiune si după statutu o disertatiune nu pote fi objectu de desbatere alu adunării generali. Ne vomu abîne dela o critica a disertatiunei lui Vajda si vomu discu numai ca aceea, fatia cu tempulu celu scurtu, de care dispune o Adunare generala, a fostu si prea lunga. Acăst'a disertatiune fu celita partea intăiu de dlu asessoru de sedria Iosifu Popu, o alta parte de dlu M. Bohatiu. Cetirea se intrerumpe si se cetește responsului tel. la societatea literaria din București.

Dupa cetirea disertatiunei, carea se termina forte tardiu, dlu Petru Nemesiu, că referente de comisiune cetește raportulu seu prin carele constată, ca activitatea comitetului s'a aflatu corespondiatorie statutelor, comisiunea propune a se exprime multiamita presidiului trecutu si comitetului.

Vine apoi alta comisiune, ce su insarcinata cu censurarea cassei Asociatiunei. Referintele ei e dlu Orosz. Cerendu referintele unele lucruri despre cari insa trebuia sa dea altu membru alu comisiunei desluciri mai detaiate, se intrerumpe si amana referat'a pre alta siedintia si se ia inainte raportulu comisiunei insarcinate cu inscrierea membriloru noi si cu a taxelor restante dela membrii vechi. Fiindu tempolu forte inaintatutu siedint'a se intrerumpe pâna după prandiu, candu era a se procede la alegerea presedintiloru.

Clusiu 16 Augustu.

Afara de cele scrise de jieri, s'a petre-

Sabiu, in 20 Aug.(1 Sept.) 1867.

tru provinciale din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2, anu. 6 fl. v. a.

Inseratate se plătesc pentru intea ora cu 7. cr. si rulă, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

departe : »Eu nu amu alergat la acesta adunare cu scopu seu cu acceptarea de a si onoratu cu incredere florei națunei rom. din Transilvan'a ; sa-mi credeti ca nu. Caci eu ve spuni dreptu ca de celu mai demnu pentru de a si presedinte alu Asociatiunei l-amu tinutu pre D. canonicu Cipariu, pentru care amu si votat. Eu nu amu venit uara la aceste siedintie că sa me facu presedinte, ci amu venit numai pentru ca si en me interesediu pentru prosperarea națunei rom. din Transilvan'a. Finindu insa onoratu cu incredere D. vostre, eu primescu postul de presedinte, insa numai sub acea conditie, deca nu mi se va imputa impregiurarea ca nu voi puté fi totudén'a la siedintele comitetului Asociatiunei (ou ! nu l sa traiescă).

Dupa aceast'a ia cuventul D. Hannia : »Eu nu amu cuvinte sa descoperiu simtiemintele mele, cari mi le-a făcutu concentrarea yoturilor Dvostre in persoan'a mea. Scu ca de candu sum amu să culu si eu căte amu pututu, dara eu nu sciu ce ce fapte, ce merite deosebite a-si avea, că sa potu merită increderea D. vostre (voci : le scimu noii !)

Privindu eu la impregiurările mele aru trebui sa dicu ca nu primescu, dara că sa nu credeti ca eu din privint'a unor neplaceri ce pote le-asi puté ave din partea principalului meu, nu primescu, asiă dara primescu, si acăst'a o potu face cu a-t'a mai multu, caci sciu ca Esc. Sea D. principalu alu meu primesco cu indeșulire conclusulu făcutu, scindu ca densulu a acceptat ca Asociatiunea va face precum a făcutu. Primescu dara, ve rogu numai sa nu aveti acceptări cari pote putinatarea mea nu le pote implini; eu i-mi voi dă tota silintă, dara si D. vostra sa me spriginti (sa traiescă !!!).

Dela votu s'a abtinutu : Cas. Stegeriu, Dr. Nemes, Dr. Tincu, Dr. Racuciu, Prota Ioan Rusu si profesorul Moldovanu; la alegere nu au luat parte R. Cristea, Prot. Rosiescu, Puscariu, Dr. Borcea etc.

Abia a trecutu alegerea acăst'a si murmurul incupe in contr'a presedintelui. Acestu murmur urea sa scie, ca alegerea acăst'a era sa fie mai multu o curtenire fatia cu Esc. Sea Popu si ca densulu va demissiună indata după alegere si adunareva va puté alege apoi presedintul doreau a-lu onoră astădatu cu presidiulu, pre dlu can. Cipariu.

Clusiu 16 Augustu.

Eri séra se dedu in sal'a teatrului de aici unu concertu rom. stralucit u potu se dicu unu concertu de cele mai stralucite. Cas'a era indesuita de ascultatori fără distincție de naționalitate. Trebuie cu multiamire si cu placere sa constatam, ca frati magiari cu aceasta ocazie s'a aratatu forte preventori, pentru afa de impregiurarea, ca pre lângă starunti'a densiloru sal'a s'a datu gratuita, nu contribuitu priu concursulu lor numerosu la frumuseț'a serbatorei concertului Esc. Sea comisariulu regescu cont. Péchy audim', ca a contribuitu 100 f. v. a. Esc. Sea a fostu de fatia dela inceputu pâna s'a cantatul marsiulu român din urma (marsiulu lui Michaiu Vitézulu) si a mestecatul de multe ori aplausele sele intre cele ale celorlalți ascultatori.

O descriere a esecutării pieselor aru fi in stare a o dă omeni de specialitate. Că laicu potu se dicu ca tota piele a făcutu impressiune forte placuta asupr'a ascultatorilor. Spre a ave si cei ce nu au fostu de fatia cătu de putina idea despre concertu publicam' aci piele esecutate si numele esecutatorilor :

Partea prima :

1. O vertute din „venatorul fermecatorin“ (Freischütz) de Weber K. M. esecutata de band'a militaria c. r. locala. 2. Concert pe violină de Beriot, esecutata de D. Nicolau Trandafiru. 3. „Glasul poesie populară de Andrei

Muresianu, declamat de D. Ludovicu de Ciatu. 4. „Arămare“ din opera „Attila“ de Verdi, executată cu acompanierea bandei militare de Domnisoră Isabelă Vasiciu. 5. „Carnevalul de Bucureşti“ de Franciscu Lorenzo, executat de Domnisoră Aurelia Pop.

Partea secunda:

6. „Variatiuni pe clarinet“ ejecutate bandă militară. 7. Arie române, duet, executat de Disoră Isabelă Vasiciu și D. Michael Ferlescu. 8. „Fantasia de concert“ din opera „Troubadour“ de A. Goriá executată de Disoră Aurelia Pop. 9. Ouverture din opera „Dinorah“ de Meyerbeer, ejecutată de Disoră Isabelă Vasiciu și D. Iuliu Ibner. 10. Fantasia din „Lucia“ de Weiss, ejecutată de D. Nic. Trandafiru. 11. Marsiu român, ejecutat de bandă militară.

Venitul este menit pentru immultirea fundului Asoc. tranne pentru lit. și cult. poporului român.

Evenimente politice.

Sabiiu, 19 Augustu.

Ingrigirea Prusiei pentru cele ce s-au petrecut în Salzburg și mai vîrtoșu pentru cele ce au să urmeze după cele hotărîte acolo, se arată prin un proiect, cu care se pîrtă ea. Această aru și intărîrea mai tare a unor fortărețe de către hotarele Franției, și înființarea a două caste fortificate în provinciile renane. Într-aceea urmările convorbirilor din Salzburg începă să se arătă. Foiile mai nouă spună despre o nota colectivă austro-franceză, în carea Prussia să fie recercată în mod amical, a duce odată la depinirea lăzurilor din Schleswigul de media-nóptă, de alta parte se vorbesc ieră despre o întîlnire a Regelui Prusiei cu Regii Bavariei și Württembergei, precum și cu mulți Duci germani.

Spania, de către putemă dă credîntă dînarelor, se află în flacări periculose. Provinciile dela medianopătă-apus, Aragonă și Catalonia parte mare sunt revoltate. Prin desertări din armata spanica revoluntarii se intaresc; într-o luptă, ce o avură această cu trupele regesci, cadiu din partea cestorii din urma generalului Manzo împreună cu adjutanțele seu. Cetatea Taragonă să fie cadiută în mâinile insurgenților; Generalul Prim, capul revoluționar, să fie mergendu cu trupele sale spre capitala Madridu. Tintă revoluționei se arată din proclamațunea, ce o reproducem acă, carea sună astăzi :

PROCLAMATIUNE

Către poporul spaniol ! Spaniolilor ! Ora luptei a batutu spre a pîne capetul suprimatorilor vostrî. Demnitatea patriei poftesc și triumful libertăției pretinde această. Numai dorirea de a ascură successulu a polotu să ne impede de la o luptă mai temporie.

Immoralitatea în cercurile superioare, susținuta de lingurătura oficială și despotismul oficial, facă de neapărat necesaria o schimbare radicală în sîrtea patriei noastre.

Nu e nemică mai periculosă și mai daunăciosă decât rescolele, de către provoca miserișorul poporului . . . Revoluționea e singură mantuire a tuturor suferintelor noastre.

Ea va conchimă pre cortesii constituitori prin sufragiul universal . . . Radicarea odișsei dări de consumare, sugrumarea conscripțiunii, fără de a valora interesele directe ale partidei demne de respectă din armă, reducerea dărilaru pîna la aceea sumă, ce se poate cere dela popor fără de a atinge productiunea, fără de a paralișa desvoltarea avarei: unitatea în administratiunea justiției, radicalarea privilegialor, o administratiune, ce e folositoria cetățenilor și cu o responsabilitate, ce face imposibilă inertă, nesciintă și arbitriul; tribunale ce stau preste totă causele dependintiei: acestea suntu, ce în legatura cu legi bune și ejecutate fără neci o amanare trebue să reformeze totă lieră noastră.

Toleranța pentru totă parerile, respectu de totă drepturele cascigate legalmente și nimicirea a totu ce s'au tiesutu în umbră întrigelor sub velul secretului și numai prin vină unei lasaturi prea indelungate din partea națiunii: acestea voru să mijloče de a curați și elibera cursul.

Espressoarea libera a cugetului și dreptulu de societăți și asociațiuni, că mijloce de a împărăsi idei, a aduce la unitate libertatea sufragiului, spre

o schimbă în legi, că adeca gubernulu să fie productul opiniunei publice; acestea voru să încoroneze opul nostru, cindu vomu să trecuți preste periodulu revoluționar.

Asiă dă la arme compatriotii și lipsă numai de o mică activitate a fia-cărui singulariu, și cindu voru să infrânte influențele dispozitive asupra tăierei, camerile cetăților și tiranișă din Madrid.

Proclamațunea către milita dîce între altele :

„Soldati ! voi trebue să ascultati de vocea tăieri, carea cere revoluțione. Armă spaniola a fostu în toate epociile glorioase noastre istorii, imicul celu mai mare alu tiranilor, radimulu celu mai tare alu dreptului și alu libertăției. Va uită ea ore în acestu momentu solenu de suvenirile sele ? Documente nenumerate și sciri, ce le amu a măna, me facu a presupune contrariul.

Cameradi ! prindeli armele spre a ve uni cu parintii și frății vostrî dati și voi același resunetu de bataia, că acești-a. Interesele loru suntu și ale văstre, dorințele loru suntu dorințele tuturor spaniolilor buni.

Soldati ! Décă disciplină ve demande a apără pre unu regim bunu totusi nu poate postă dela voi, că sa serviti de radimul tiraniei. Décă ea ve pronunțe, că sa ve opuneti rescolelor, totusi nu poate pretinde, că voi sa nu dati audiu voiei dreptății revoluționi.

Soldatilor ! Sa trăiescă libertatea ! Sa trăiescă suveranitatea poporului !“

Rescolarea din Creța se află în stangere. Vaporul grecesc „Arcadión“, care a făcut multe servitie Cretenilor, urmarit de Turci, s'a cufundat prin insisă omenii lui.

Europa după gazeta de Moscova.

De cătu-vă tempu Europei nu-i e bine, și suferă pre cătu se pare de friguri intermitenți. Nici conferințele, nici întrevederile monarhilor, nici frumosete proiecte de desarmare n'au putut opri renoarea simptomelor periodice ale acestor friguri. De o cam dată, aceste simptome se manifestă cu mare violență.

Pulsul politică — Borsă — este bolnaviosu și neregulat; limbă presci este nesicura și contradicător, de-să organele oficiale depună toate silintile spre a asigura opinionea publică despre iubirea de pace a guvernamentelor lor; dovedă că nimenea nu mai poate nega unu săptămână evidentă că lăta lumea armăză. Si cine nu scie ca în Occidente este la moda a se pregăti pentru răbălu, dandu mari asigurări de pace.

Pentru momentu, nu suntu posibile doi omeni în Europa cari să nu creă că răbelul este inevitabilă între Franța și Prussia; diferența în opinii este numai în privința momentului în care va începe. Dupa opinionea noastră aru să de dormit că acelu răbelu să înceapă cătu se va putea mai cindu. Décă lovirea nu se poate înlatura pentru ce să se mai amane?

Suntu bôle în cari unu medie dibacișu să se lesească și a provocă să a grăbi criză, căci scie că o bôle incetăza, scurge puterile bolnavului cari suntu mai trebuitore tocmai în momentul crizei. Apoi, Europa este patimasia numai de unu răbelu între Franța și Prussia, cîs încă de alte cestioni cari ceru a fi rezolvate. Cu toate macelurile lui Omer-Pasiă în Candiă, și cu totu consimtiamentul puterilor cari au serbatu cu alătă entuziasmu pre Sultanul, cestiona Orientului nu va fi învecinată în sânge. Slavii voru intinde mâna grecilor, și insurecțunea ce se propagă în Balcani, va începe de mai și privita că o talharia.

Totă silintele spre a încredință pre bulgari ca trebue să începe de a mai simpatiza cu Rusia și voru nimici. Bulgarii nu se voru lasă să fi tăriti la o unire religioasă cu România, cu lăta frăță Papiei cu capul maometanilor.

Ei nu se voru lasă amâgi prin fictivă introducere a codului Napoleone, căci revindeca drepturi ce nici odată nu li se voru putea refuza, cu totă crudimea diplomatiei occidentale; ei ceru dreptulu de a trăi și a se opune la o decadintă materială și morală. Deci speranța a dovedită că aceste drepturi suntu necompatibile cu domnirea otomana.

Sa însemnăm inca că cestiona italiana este resolută. Potu încheia convențiuni preste conveniuni, potu forma legiuni și tramite generali la România, dăra este preste putinția de a opri soltau nerisibile a 24 de milioane de italieni spre capi-

tală loru naturale fără de care Italia nu poate fi nici unită nici puterica.

Alemanișa prezinta să densă unu spectacu puținu asicuralorii. Acelu nodu gordianu ce D. de Bismarck l'a tăiatu cu o lovire de sabia să renodă; locutorii provinciilor din nou anestate manifestă pre fatia nemultiamirea și inimicită loru contră Prusiei.

Mesurele violenti de unificare a guvernului prusianu, nu potu decât a face mai mare încă acești nemultiamiri. Printre contradicere străină, locutorii din miciile state germane cari n'au fostu anestate, tindu la unirea cu Prussia, pre cindu suveranii loru mergu la Paris și speră a fi salvati printre alianța franco-austriaca.

Acăstă este situațunea Europei, și după cătu vedem ea este puținu asicuratore. Noi credem ca chiaru amică păcei potu preferă o catastrofă imediată unei stări de lucruri atâtă de jelită.

Iubirea păcei este unu lucru frumosu, și de către amu putea presupune ca înlatură dificultățile să arătă părea intemeiată pacea în Europa, amu și cei dinătăi cari amu consiliu guvernului nostru se facă totă concesiunile, chiaru cu prejudiciul intereselor noastre, pentru a obține acestu rezultat, însă luptă amanându-se nu se suprime; din contra, amanarea contribuie adeseori la complicarea dificultăților și la atâtarea invierii.

Afara de acăstă Russia si-a indeplinit datele în favoarea păcei, cindu cu cestiona Luxemburgului. Ne-a fostu ore cineva recunoscutori? Nu. Din contra cindu primejdii su odată trechută, ni s'a respunsu prin refuzuri tu-oru reprezentărilor noastre în favoarea candidaților.

Nimeni n'a intlesu, marimea sacrificiului ce face Russia, dandu pacea Europei, pe cindu resbe-lulu în cestiona Luxemburgului i da o ocazie atâtă de frumosă pentru a elibera fără dificultate co-religionarii sei din Orient, ale căror destinate suntu legate atâtă de intime cu ale noastre.

S'a respunsu acestor sacrificii prin primirea entuziasma sultanului, prin measurele violenti ale Austriei contra slavilor, și în fine printre propaganta ostile Russiei, printre Bulgari spre a-i tanări într-o unire religioasă cu România, facându-i să crede că Russia nu va face nemicu nici odată pentru densii. Ore iubirea noastră pentru pace trebue să mărgă atâtă de departe încătu se uită pe Bulgaria, pe acestu poporu nefericit și numerosu, ale căror destinate suntu pentru noi centrul marei cestioni a Orientului ?

Principatele române unite.

București 9/21 Augustu.

(Dela societatea literară română.) Acea societate conchiemata pe 1/13 Augustu pâna eri nu s'a polotu constitui nici măcar în modu provisoriu pe temeiul statutelor provisoriu. Causă acestei amanări a fostu lipsirea majoritatii membrilor acceptati, dintre cari cei mai mulți impedecati de de trebi familiare, economice, unii și de bôle, n'au putut veni la terminulu prevedutu prin statute, era siese insi lipsescu inca și astăzi. Dintre acești a DD. Babesiu din Ungaria și Gonată din Basarabia (acesta din urma oprită de cause care nu le poate spune) și deteră dimisiunile. D. Andrei Mocioni se excusată pentru a stădată cu casuri triste în familia Ceilalti 3 se ascăpta pe astăzi.

Intr-aceea societatea se constituie și că de începuta tină în 8/20 dela 12 pâna la 3 1/2 ore d. a. o siedință, care se poate dice și interesantă și de bună augur, pentru că se desbaterele și fusera seriose, pre atâtă au fostu ele și pacifice, și cordiale, atrăgătoare. Siedința se tină totu în sală Ateneului din cauza, că sală destinata în academie pentru scopurile acestei societăți inca nu este pregătită de ajunsu.

Alegerea provisoria a biroului societăției în consunetul art. 6 din regulamentu se facă îndată după cetirea statutelor și se simplifică luându-se de principiu etatea. Asă presedinte fu alesu dl Ioann Eliadu-Radulescu, că omu în etate de 65 ani și de altmîntrea bogatu de merite pe cîmpul literaturii, v-presedinte dl T. Cipariu de 63 ani, cunoscutu și aici că barbatu care si devotase lăta viață sea sciințierilor, eara secretari se făcure DD. Vas. A. Urechia directorulu dep. instr. publice, profes. Macsimu, Al. Romanu și Sbieră din Bucovina.

Acum societatea se declară pe sine constituia și capace de a intra în activitatea prevedută în statut pâna la elaborarea și aprobarea nouelor

statute, după care va urmă organizația ei definitivă pentru viitoru.

Mai nainte de a trece la lucrările recerute prin regulamentul provizoriu se decisera unele cestiuni preliminare.

La întrebarea, ca care să fia numerul membrilor presenti spre a putea lucra și decide în modu oblegatoriu pentru societate se încheia, că are să fia totdeună majoritate absolută, adeca celu puținu jumetate + 1.

Asupr'a întrebării, de către siedintele societăției au să fia publice său inchise să incinsu o discuție mai lungă, în care însă să adușă mai multu totu argumente convingătoare, intru intileșulu, că Minerva, că Musele, adeca și cintiel e fugu de sgomotulu lumii, cautandu liniscea și retragerea; intr'aceea constatandu-se din mai multe impregiurări, că publiculu celu luminatu, ba pote națiunea înregă ascăpta cu sete și doiosia nespusa, ca să conosca din tempu in tempu rezultatul lucrărilor societăției literarie, asiā la propunerea lui presedinte și a altoru doi membri se primi principiulu publicităției conditioane, adeca: Societatea va lucra in pace și linisce neturburata, eara candu va așă ea cu cale, va decide și pentru înfiere unor siedintie publice; intr'aceea protocoloile siedintelor sale, său precum se numescu aici proceșe și verbaile redigendu-se mai pre largu, mai desvoltate, motivate, se voru publică in "Monitoru" său și in altu diuaru.

Dupa acestea DD. G. Baritiu și Ios. Hodosiu propusera a se trece la protocolu urmatoreea propunere a loru, pe care o motivara pe largu:

"Societatea literaria româna conchiamata prin in, decretu domnescu nr. 874/1867 pre temeiul regulamentului provizoriu promulgatu sub nr. 582. 1866 spre a se constituī pre sine-si in interesul sciintiei, adunata fiendu in siedint'a sea de a stadi, indata după ce săa constituitu, depuse la protocolu urmatoreea."

D e c h i a r a t i u n e .

"Societatea literaria româna implinește cea mai placuta delorintă votandu in numele sciintiei și culturii națiunale recunoscintia și multumită sea către toti barbatii de litere, căi s'au ocupat mai alesu dela an. 1860 încōce cu ide'a înflințarei unei societăți scientifică, cum și către acei DD. funcționari din ministeriul instrucționii publice românesci, cari între anii 1865 et 1867 au reesistu a elaborării proiectului și a castigă semnaturile mai inalte pentru conchiamarea acestei societăți literarie între cele mai fatale impregiurări din căte au pututu esiste in tempurile noastre."

"Mai departe.

"Acceptandu societatea literaria româna regulamentul provizoriu octroata in an. 1866 prin in. decretu alu fostei Locotenintie domnesci de base a încururilor sele, nu numai ies spre sciintia cuprinzulu de natura provisoria alu aceluiasi, ci totuodata i place a presupune, că lucrările acestei societăți literarie după definitiv'a sea constituire voru fi scutite și aperate sub orice sistema gubernamentală de orice ineriorintă și de toate valurile politice și feminine, precum statulu românescu inca va scă respinge orice amestecu care s'ară puțe cugetă din partea acestei societăți in afacerile regimului și ale statului, prim dreptulu suveranu ce să-a pastrat de a dă său a denegă societăției inaltă aprobare. Mai in scurtu, societatea literaria presupune, cumca intre marginile ce-si va trage ea insasi prin statutele sele, fia că societate literaria (filologica), său că academia de științe, independentă ei va fi scutita și aperata pentru totu viitorulu. Ajutoriulu materialu pre care statulu românescu va așă cu cale a intinde acestei instituții scientifice in favorea culturei mai inalte națiunale inca nu va invelui in sinei nici unu felu de obligație a societăției in genere și a membrilor ei către regim, ci acesta se va indestulă cu dreptulu de supremă inspectiune cuvenit lui din natur'a sea preste orice instituționi patriotică, va avea inca și satisfacție, ca a datu și altoru guverne limitrofe sublimulu exemplu, pentru că și a celea sa concurga cu ajutorie materiale la înființarea de scole și de societăți scientifică pentru cultivarea limbii noastre naționale și a științelor in toate celelalte provincie locuite de români."

"G. Tr."

Varietati.

** Până la sosirea altoru înscințării aducemulă cunoștința publicului nostru cetitoriu, cumca după „Kol. Közl.“ alegerea de funcționari noi ai Asociației este asiā; Presedinte Ladislau Popu, vice-presedinte Ioan Hani'a, secretariu I. Baritiu, secretariu II. Rusu, cassieru Stejariu, bibliotecarul Cristea, controlorul Popescu; — membri ai Comitetului: Macelariu, Bolog'a, Dunc'a, P. Manu, Rusu, Mihali, Pope'a, Antoneli, Dr. Nemesiu, Dr. Stoianu, Boiu și Rosic'a.

** Conte Mikó Imreh a datu 250 fl. sub dispusei unei Asociației ungurești de ingineri, că acēstă sa tramētia din sinulu seu doi individi experti, la Hunedōra, cari sa studieze operațiunile renomitelui architect gothic și profesorul Dr. Schmidt Heinrich, carele că trimisă alu gubernului vienezu, petrece in Hunedōra cercetându ruinele.

** (Cuceriri morale) Asiā este intitulat unu articulu alu "Lloydului pestanu", in care unu corespondinte alu acestui diuaru recomanda înființarea unei universități românesci bine dotate in Brăsioiu, unde cei 7 mil. Români sa-si afle pe venitoriu centrul culturei loru și de apoi Ungurii sa pote radică din tîi și formă după cugetulu loru, tierile dela Dunarea de Josu. — Ce nu poate cōce unu săre ferbinte din lun'a lui Augustu!

** Despre episcopia r. cat. din Alb'a Iuliu totu mai tare sa sustine faim'a, ca in loculu lui Fogarasi va deveni că episcopu plebanulu locale Löhhardt.

** In Crisbavu unu plugariu puse pre fiulu seu de 6 ani pre carulu incarcat cu paie. Ajungandu la loculu tintitu, precandu-si asediā calii, au de tieranulu nescu tipete ale fiului seu; alergandu într'ajutoru, și ajungandu la caruția a aflatu numai cadavrulu fiului seu arsu! —

** Sciri despre pace. Diariul l'Avenir National publica: „D. de Dreyse, parintele puscei cu acu, a inventat o nouă scula de resbelu, pre care se făsește ca a făcut'o ucigasie pre cătu e cu putintia. Reținutu la Samerd'a de bătrănetele lui, elu a incredintat sarcin'a de la a aduce arm'a la Berlinu, unei deputațiuni de familia, compusa din fratele și fiu lui.

** Această este o pusca încarcandu-se pre la fundu, care arunca grenade. Se dice ca actiunea ei este extraordinaria. La cea mai mica atingere, chiaru a unei file de chârchie, grenade face spăsirea cundu ese din tiéva, pre cundu nu pote fi tema de nici o sploșire, pre cătu tempu e purtată că munitiune de buzonariu.

Lucru strainu! a inventat inca instrumente de moarte pre malul morimentului!" Rom.

** (Adunarea generală a autorilor români.) "Națiunea română" publica urmatorele: Avendu in vedere total'a decadentia a literaturii române, și putin'a încuragiare ce s'a datu autorilor români pâna acum, comitetul subsemnatu are onore de a aduce la cunoștința tuturor Domnilor autori din tōte pările romanismului, cari au produsu vre-o opera pre cîmpia literaturii române, ca s'a proiectat convocarea unei adunări generale, la care voru luă parte numai acei, cari s'au distinsu in vieti a loru prin publicare de opere române de orice specie. Aceasta adunare, insusindu cea mai mare importanță din tōte punctele de vedere, noi invitam pre toti DD. autori români de a binevoi că pâna la 15 Aug. an. curent, sa tramita la Redactiunea diuarinloci "Națiunea", in Bucuresci însemnari despre numele D. D loru și alu operelor pre cari le-au publicat, pentru ca astfelui comitetului sa pote decide și sa anunce pre toti DD. autori despre dia in care se va deschide această mare adunare, ce se proiectează pentru prim'a ora in interesulu generalu alu românilor; la care va fi rugat a participă și Maria Sea. Domnitorul român Carol I. Comitetul provizoriu alu adunării generale a autorilor români.

** Căhulu 19 Augustu 1867. Comitetul permanent a judecătului Căhulu spre eternisarea diley de 1 Augustu in care s'a convocat în tăișoară congresul literar in capital'a României, in unanimitatea voturilor membrilor sei, D. Celebidache deputat și Ioan Rosic'a fostul deputat și fostul clacasiu au oferit a solicita la consiliul generalu alocarea in budgetulu judecătanu a sumei

de patru mi lei cursulu fiscalui pentru dōue sti pendii spre întreținerea succesiva la un'a din cele mai renumite scoli din Europă a doi junii români din Besarabi'a și Bucovina spre deseverșirea invataturei. Aceste burse se voru propune a se acordă in cursu de 20 ani.

** Directoarea gimnaziului superioru reformat din M. Osorhei, înscință cumca anul scol. se deschide in 5 Septembrie.

** O nenorocire nouă s'a intemplatu in Bondu — totu in apropiare de Brăsioiu. In 27 Augustu a eruptu unu focu — cum se aude din umbrărea copiilor cu lemnusie —, carele a consumat o avere însemnată. La 100—110 de economi au fostu cercati de acesta nenorocire.

** Foile straine ne adau seirea despre cabinetul celu nou alu Romaniei, carele să ară compune din DD. Molescu (Golescu ?R.) presedinte și ministru de interne, Mavrocordatul de externe, Gusti de culte, Arionu de justiția, Stege de finanțe, Dumitru Brăteanu, și Adrianu posibilu, ca voru remană in oficiul loru.

** Unu telegramu dela Constantinopole din 26 ale cur. vorbesce de unu manifestu alu Bulgarii către națiunea rusescă.

** Unu telegramu din Petropole anuntia, că regimul au contractat cu fabric'a "Colt" din Newyork că in terminu de doi ani sa-i livereze o sută de mii de pusei, ce se umplu pre la fundu, după sistemulu lui Verdan.

** Slavii, cari vietuesc in Elveția după cum impartasesc „När. listy“ sa fia constituuitu unu comitetu permanentu, carele sa aiba de scopu eliberarea a raselor slavice de sub jugulu barbaru și realizarea unității acestora. Acestu comitetu sa fia standu continuu in legatura cu celu din Petersburg spre a funda unu diuaru, carele sa aperi, interesele tuturor poporelor slavice și spre acestu scopu sa contribue toti slavii. Cea mai de aproape datoria a comitetului va fi sprinții revoluțione bulgara nu numai cu bani, ci si cu omeni. „Zkft.“

** Dupa „Kr. Ztg.“ bōla de vite a strabatutu și in cetatea Brăsiovlui. — S'au lăsat totă mesurele putințiose spre impedirea latirei acestei plăgi. Totu asemenea a eruptu bōla de vite si in Tarlangeni (lângă Brăsiovo.)

** (Monumentul lui A. Pumnul) Comitetul societăției pentru literatură și cultură poporului român din Bucovina inca in prima siedintă după moarte nemuritorialui A. Pumnul a decisu in unanimitate, că sa i se radice unu monumentu morimental și sa se înfintieze o fundație Pumnuleana pentru sprințirea tinerilor seraci la studii mai inalte, insa din cauza împrejurărilor triste și nefavorabile ale anului trecutu, acestu conclusu inca nu s'a pututu realiză. In acestu anu inca, comitetul numitei Societăți, după repetite cereri din mai multe părți, i-si ea libertatea de a face apelu caldurosu la toti stimatori și Pumnulu, la toti români adeverati de pretutindenea, că sa vina într'ajutoriu cu obolulupre realizarea ideilor amintite mai susu. Contribuirile suntu a se adresă deadreptulu la comitetul Societăției in Cernauti.

Nr. 11-2 Concursu.

La scolă normală gr. or. din Cămpeni, se deschide pre a. c. și a 4 clasa, pentru care sa cere unu Invatitoriu nou.

Salariul anualu pentru acesta statuție este 300 fl. v. a. pre lărgă cuartiru liberu și orghe de lemn.

Doritorii de a ocupa numitul postu invatatorescu, sa-si tramita pâna in 15 Septembrie a. c. st. v. la subscrisia eforia scolară, timbrate și francate :

a) atestatul de botezu, ca suntu de religia gr. orient.

b) Testimoniele loru scolastică, ca au absolvit celu puținu 4 clase gimnasiale, cursulu pedagogic cu succesu bunu; și sa scie limbi maghiara și germană, că sa pote pregăti elevi și din aceste limbi — in orele limbii obligate —

c) atestatul despre purtările loru morale și politice.

Cămpeni 8 Augustu 1867.

Eforia scolelor din Cămpeni.

Eseriere de concursu.

Pentru susplinirea stătiunilor invatatoresci :
 1. Vidra de josu impreunata cu salariul de 200 fl. v. a. gradina, cuartiru liberu si lemne pentru incalzită.

2. Arad'a 200 fl. v. a. lemne si cuartiru.
3. Searisior'a, 200 fl. lemne si cuartiru.
4. Ponorelu, 160 fl. lemne si cuartiru.
5. Vidr'a de susu, 120 fl. cuartiru si lemne pentru focu.

Doritorii de a ocupa aceste stătiuni voru avea a indiestră petitionile loru concursuale timbrate după cuya intia, cu atestat de botez ca suntu de religioase gr. or. ca au absolvatu cu sporu bunu scările normale si cursulu pedagogic ; séu clasele gimnasiale ca sciu cantarile si tipiculu bisericii noastre gr. or. si a le tramite subscrisului pâna in 15 Septembrie a. c. st. v.

Campeni 8 Augustu 1867.

Ioann Patiti'a Protopopu
si Inspect. secol.

Nr. 12—2

Nr. 13—1 **Concursu.**

1. Pentru ocuparea stătiunei invatatoresci din

se afla de vendiare in Sabiuu, la D. Georgiu Ne-

comun'a Topolovecz-mare, inzestrata cu emolumintele anuale de 80 fl. v. a. 25 chible de grâu, 25 chible de cucuruz, 10 punti de lumini, 10 stângini de lemn, 2 jugere de livada, $\frac{1}{2}$ jugeru de grădina, si cortelu liberu.

2. Pentru ocuparea stătiunei invatatoresci din comun'a Babs'a inzestrata cu emolumintele anuale de 94 fl. si 50 xr. v. a. 25 chible de grâu, 25 chible de cucuruz, 50 punti de sare, 50 punti de clisa, 16 punti de lumini, 12 stângini de lemn, 2 jugere de livada, 1 jugeru de grădina, si cortelu liberu.

Se deschide concursu pentru acestea dône stătiuni pâna in patru septemâni dela intai'a publicare in acesta foia, pâna candu doritorii de a ocupa acestea stătiuni, suntu avisati a-si substerne recusurile sele bine instruite cu documentele prescrise — si adresate cătra venerabilulu Consistoriu gr. or. Aradulu — a le tramile subscrisului, pâna la presipitu terminu. Bellincz in 10 Augustu 1867.

Constantinu Gruiu

Protopopu si Inspec-

toru secol.

Fotografii noue.

Bors'a de Vienn'a.

Din 20/30 Augustu 1867.

Metalicele 5% 57 30 Aet. de creditu 181 70
Imprumut nat. 5% 66 25 Argintulu 121 75
Actile de banca 688 Galbinulu 5 93 10

Publicatiune.

Inaltulu Guberniu regescu transilvanéu prin emisulu seu ddto 6 Aprilie a. e. № 7040 a concesu subscrisiloru a luá mesurele prealabile si pre-

galirele pentru intemeierea unei asociatiuni re ci proce de a securatiune sub numele:

BANC'A GENERALA DE ASECURATIUNE**, TRANSILVANIA.“**

Subscrissii in urm'a acestor'a s'au constituitu definitivu si au onore a aduce acésta la cunoscintia publica.

Scopulu bancii de asecuratiune „Transilvania“ este : asecurarea si cultivarea intereselor pre terenulu afacerilor de asecuratiune preste totu neculpabilu, ear de altă parte eleptuirea neclui re in favoarea altoru tieri strâne si altoru nasociatunit inaintarea intreprinderilor industriali, meseriali si economice.

Asociatiunea si va este activitatea :

- 1) **contra daunelor de focu de totu felinu** (asecuratiuni de focu);
- 2) **contra daunelor causate de grindina** (asecuratiuni de ghiatia);
- 3) **contra daunelor la bunuri de transportu** (asecuratiuni de transportu);
- 4) **preaveti'a omului** (asecuratiuni de viétia cu combinatiunele cele mai favoritóre).

In brans'a asecuratiunei de focu otarurile statutari delaturéza reciprocitatea cea stricaciósa intre risicurile rusticali si ale claselor mai bune, si induc ele suntu imparitate in asecuratiuni speciali si comunali, unde fia-care specia dupa recerintia statistica, trebuie ins'a-si sa se asecureze.

Fia-care brans'a de asecuratiune are sa formeze cete unu despartiementu de societate separatu, si pentru fia-care despartiementu se va porta manipulatiunea separatu, — si inca asiá, incat o brans'a nu poate participa neci la daunele celelalte, dara nu poate gusta neci folosele ei. —

Securitatea jace in principiulu fundamentalu alu asociatiunei, — adeca in reciprocitatea unui numru presupusu de membri, ale căroru solviri de premie, dupa computulu de probabilitate suntu de ajunsu spre a acoperi solvirele sumelor incidente de asecuratiune (de daune). — Asecuratii (membri) in-si participéza la venitulu curatul alu bransiei de care se tinu.

Fondulu de intemeiere sta celu putinu din 150,000 fl. v. a. si se va aduna pre cale subscriptiunale sub condituni, cari deosebitu au de a se publica. —

Noi avemu tendint'a de a servi cu intreprinderea acésta mai alesu economiei poporali transilvane; avemu de scopu că cu executarea acestei in-treprinderi sa contribuim la promovarea comerciului, a industriei, a meserielor si agriculturei in patria, si credem in fine, că prin acésta intreprindere nu numai ca va scadé disproportiunea ce domnesce astadi pre terenulu creditului patriotic, ci inca intreprinderea nostra va aduce schimbare im-ge-natoru inalte si mai inalte de administratiune, mai multu că ori-candu se va sprigini din tôte puterile ori-ce intreprindere, ce intesce spre radicare a economiei poporali. —

Recomendam dar acésta intreprindere tuturoru patriotilor buni, si-i rugam totu deodata că sa se intereseze de ea si sa binevoiesca a contribui spre inaintarea ei din tôte puterile. —

Despre progresu vomu publica din tempu in tempu inscintiari.

Sabiuu in 17 Augustu 1867.

Comitetulu fundatoriul alu asociatiunei generali de asecuratiune „TRANSILVANIA.“

Ioanne de Péchy, advocatu-provincie. si proprietariu, conducatoriu.

Ioanne Hanni'a, Prototropopu, substitutu de conducatoriu.

Petriu I. Cabdebo, bancheriu.

Iosefu Kovács, cons. d comptab.

Gustavn Capp. senatoru.

Iosefu Waechter, Dr. de medecina.

Victoru Sill, secretariu.

Biroulu : Sabiuu piatra mare Nr 187 (cas'a Bar. Salmen.)